

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Master Social Work

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In november 2016 is de bestaande hbo-masteropleiding Social Work (MSW) van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen bezocht door een visitatiepanel van NQA. MSW is een tweejarige opleiding van 60 EC die in Nijmegen wordt aangeboden. Het panel beoordeelt de opleiding als **voldoende**.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel **goed**.

De opleiding leidt ervaren sociale werkers op tot praktijkontwikkelaars die de handelingspraktijk kunnen verbeteren en praktijkkennis voor het vak kunnen ontwikkelen. Het panel vindt dit een sterk punt van de opleiding van de HAN. De opleiding heeft praktijkontwikkeling tot leidraad van de opleiding gemaakt. De beroepstaken, competenties en beroepsrollen zijn hierop gebaseerd. De opleiding heeft de zes competenties gerelateerd aan de Dublin descriptoren voor het masterniveau.

Voor genoemde praktijkontwikkeling heeft de opleiding een systematische werkwijze ontwikkeld om op basis van onderzoek te komen tot verbeterinterventies in de praktijk. Deze aanpak sluit goed aan bij het beroepsbeeld van de opleiding.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel **goed**.

De opleiding heeft een curriculum ontwikkeld dat wat opzet en inhoud betreft studenten in staat stelt om de beoogde competenties te verwerven. De rode draad vormt het praktijkverbeteringsproject waarvoor studenten de stappen van SPD (Social Practice Development) doorlopen. De opleiding zou zich met deze werkwijze explicieter mogen profileren. Het praktijkverbeteringsproject is een interessant aspect van de opleiding, waar studenten veel leren. Het is echter ook kwetsbaar doordat studenten niet altijd de baan- en/of werkgarantie voor de looptijd van twee jaar hebben. Parallel aan het praktijkverbeteringsproject krijgen studenten theorie en vaardigheden aangeboden die hen ondersteunen bij de SPD-stappen. Studenten zijn positief over de inhoud en de vormgeving van het onderwijs.

Studenten zijn zeer tevreden over de begeleiding die zij van de opleiding ontvangen. De combinatie van coaching en projectbegeleiding vindt het panel positief. Het biedt studenten veel gelegenheid voor reflectie en aan de andere kant zijn docenten goed in staat om de voortgang van de student te bewaken.

Het panel heeft een gedreven team van docenten aangetroffen. Er is ruim voldoende kwaliteit in het docententeam aanwezig. Het kan ook goed de relatie met de praktijk leggen. Voor de toekomst ziet het panel kansen om de opleiding robuuster te maken door samenwerking met de lectoren en docent-onderzoekers van HAN-SOCIAAL en de bachelopleidingen Social Work te versterken.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel **goed**.

Het panel stelt vast dat de opleiding een goede toetssysteem heeft ontwikkeld en gebruik maakt van een variatie aan toetsen. De nadruk op schriftelijke toetsen is logisch in verband met de verspreiding van kennis, dat onderdeel van de profilering is. De toetsen zijn inhoudelijk adequaat en van het juiste niveau om masterstudenten te toetsen. De beoordelingsformulieren zijn inzichtelijk en bieden ruime feedback aan de studenten. Het panel is positief over het feit dat de opleiding aandacht voor de toetsdruk bij studenten heeft en de eerste maatregelen heeft genomen om deze te verbeteren.

De examencommissie heeft haar wettelijke taak goed opgepakt. Het panel heeft veel waardering voor het extra borgingsinstrument in de vorm van een externe toezichthouder.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel **voldoende**.

Het panel stelt vast dat de afgestudeerden van de MSW-opleiding over de beoogde competenties beschikken. Alle afstudeerproducten die het panel heeft bekeken, voldoen aan het masterniveau. Wel plaatst het panel kanttekeningen bij de uitwerking in het artikel. Het artikel geeft te beperkt de groei van de studenten weer tot sociale professionals met voldoende abstractie en distantie, een kritische houding en een breed perspectief niet echt terug in het artikel. Het panel heeft deze elementen daarentegen wel in andere getoetste onderdelen aangetroffen. Het panel heeft dan ook vraagtekens bij het artikel als toetsvorm en zeker als meesterproef. De opleiding is zich hiervan bewust en heeft dit jaar het essay ingevoerd. Het panel adviseert de opleiding goed te bewaken of daarmee wel sprake is van een 'meesterproef'.

De opleiding wil graag de opgedane kennis, voortvloeiend uit onderzoek in de eindwerken meer zichtbaar te maken voor de beroepsgroep. De opleiding zoekt in dat verband samenwerking met de lectoraten van HAN SOCIAAL. Het panel onderschrijft deze wens en adviseert de opleiding ten eerste een structurele samenwerking met de lectoraten van HAN SOCIAAL aan te gaan. Tevens heeft de opleiding zich ingespannen de studeerbaarheid van het programma te vergroten, om studenten daardoor in staat te stellen de afstudeerproducten op masterniveau uit te voeren.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Basisgegevens van de opleiding	9
Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	11
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	14
Standaard 3: Toetsing	20
Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties	22
Eindoordeel over de opleiding	25
Aanbevelingen	27
 Bijlagen	 29
Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	31
Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	32
Bijlage 3 Rendementen	33
Bijlage 4 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor	34
Bijlage 5 Bezoekprogramma	35
Bijlage 6 Bestudeerde documenten	39
Bijlage 7 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	40
Bijlage 8 Verklaring van volledigheid en correctheid	41

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande masteropleiding Social Work van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van de HAN en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (19 december 2014) en het *NQA-protocol 2016 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 25 november 2016.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer prof. Dr. J.M.C. Steyaert (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw dr. L. van Doorn (domeindeskundige)

Mevrouw mr. H.H. Wiselius (domeindeskundige)

De heer H.R. van Orsel, MSW (studentlid)

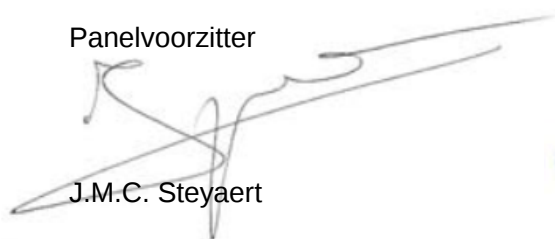
Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Bij de aanvraag heeft de instelling een kritische reflectie aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2016*. Het visitatiepanel heeft de kritische reflectie bestudeerd en vond deze van een goede reflexieve kwaliteit. De kritische reflectie vormde een goede basis voor het bezoek aan de opleiding. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, januari 2017

Panelvoorzitter

J.M.C. Steyaert

Lead-auditor

C.M.F. Bomhof

Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens

<i>Administratieve gegevens opleiding(en)</i>	
naam opleiding zoals in CROHO	Master in Social Work
oriëntatie en niveau opleiding	Hbo-master
voor opleidingen in het hoger beroepsonderwijs de te hanteren toevoeging aan de graad.	Master in Social Work
aantal studiepunten	60 EC
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie(s)	Nijmegen
variant(en) voltijd, deeltijd, duaal, 3-jarig traject voor vwo bij een hbo-bacheloropleiding	deeltijd
onderwijstaal	Nederlands
registratienummer in CROHO	44116

<i>Administratieve gegevens instelling</i>	
naam instelling	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
gegevens contactpersoon instelling	Mariël van Pelt, coördinator Social Work
e-mailadres voor kopie aanmelding	Mariel.vanpelt@han.nl
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	positief

Schets van de opleiding

In totaal volgen ongeveer 1100 professionals een masteropleiding bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. De Master Social Work (MSW) is één van de 18 masteropleidingen van het Interfacultair Instituut HAN Masterprogramma's (HMP). De Master Social Work HAN bestaat in 2016 tien jaar.

De opleiding wil bijdragen aan de professionalisering van sociaal werkers en het sociaal werk. In het profiel is praktijkontwikkeling (Van Pelt, Hutschemaekers, Sleegers en Van Hattum, 2013) als belangrijkste dimensie opgenomen. De opleiding is sterk gericht op het verbeteren van handelingspraktijken van sociaal werkers en het toevoegen van praktijkkennis aan het kennisbestand van sociaal werk vanuit de visie dat sociaal werk naast een beroep ook een discipline is.

Mede door de transitie en transformatie in het sociale domein, die in 2015 is ingezet, liggen er tal van (complexe) vraagstukken die om een adequate aanpak vragen. Veel aandacht gaat uit naar het wat en het waarom. Het hoe als sociale professional deze vraagstukken aan te pakken, is minder goed uitgewerkt, zeker in relatie tot de lokale context. De Master Social Work bereidt studenten op het beantwoorden van de hoe-vraag voor.

MSW heeft voor genoemde praktijkontwikkeling een eigen systematiek ontwikkeld: Social Practice Development (SPD). Hierbij wordt enerzijds onderzoek gedaan, en wordt ook een verbeterinterventie geïmplementeerd.

Sinds de vorige visitatie heeft de opleiding de volgende verbeteringen doorgevoerd:

1. De rol van de examencommissie is versterkt: meer controle op afstudeerdossiers en toetsbeleid.
2. De visie op onderzoek in relatie tot praktijkontwikkeling is uitgewerkt en de onderzoekskennis van studenten wordt bij aanvang van de studie in kaart gebracht.
3. Het programma Professioneel Leiderschap is verder uitgewerkt en gerelateerd aan het profiel en de andere onderwijsprogramma's.
4. De kenniscomponent is versterkt in met name het programma Social Work Theory.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op dit gebied van de beoogde eindkwalificaties. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Beroepsbeeld

Het profiel van de opleiding wordt bepaald door praktijkontwikkeling. De Master Social Work leidt ervaren sociale professionals op tot praktijkontwikkelaars, ofwel senior sociaal werkers die in staat zijn de handelingspraktijken in relatie tot een bepaald probleem of vraagstuk te verbeteren en praktijkkennis te ontwikkelen voor het vak (*Meesterschap in Praktijkontwikkeling*, Kritische Reflectie Master Social Work). De opleiding sluit hiermee aan bij de bacheloropleidingen sociale studies die studenten opleiden tot beginnende beroepsbeoefenaren, terwijl de masteropleiding studenten opleidt tot senior beroepsbeoefenaren die het vak verder kunnen ontwikkelen.

De opleiding heeft dit beroepsbeeld besproken met werkgevers in de beroepenveldcommissie, alumni en studenten die het alle onderschrijven.

Eindkwalificaties

De visie op praktijkontwikkeling is leidend geweest voor het bepalen van beroepstaken, competenties en beroepsrollen. Uitgangspunt vormen de zes competenties uit het kennismodel van Oostrik en Schilder (2001): signaleren, onderzoeken, ontwerpen, implementeren, evalueren en legitimeren (zie bijlage 1). De opleiding heeft hier drie beroepstaken aan gekoppeld: regievoeren, ontwikkelen en toepassen van kennis, en hanteren van meervoudige perspectieven. De student zet genoemde competenties bij alle beroepstaken in, waarbij de nadruk verschilt. De senior professional social work is in staat de taken vanuit verschillende rollen in te vullen: projectleider, praktijkonderzoeker, ontwerper, expert, en beroepsontwikkelaar.

Bij praktijkontwikkeling doorloopt de student de regulatieve cyclus (het beantwoorden van een praktijkvraag) en verbindt deze met de empirische cyclus (het ontwikkelen van theoretische kennis) uit het kennismodel van Oostrik en Schilder (2001). De student leert zijn stilzwijgende kennis (het handelen) te verbinden met praktijkkennis (weten hoe te handelen) en met theoretische kennis (know what and why).

De opleiding heeft het masterniveau aangetoond aan de hand van de Dublin descriptoren. Hiervoor heeft zij de descriptoren voor zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding gedefinieerd en vastgelegd in de OER. Het panel vindt dat de opleiding hiermee een goede weergave van het niveau heeft gegeven.

Profilering

De keuze voor praktijkontwikkeling en daaraan gekoppeld de systematische werkwijze via Social Practice Development (SPD) is kenmerkend voor de masteropleiding Social Work van de HAN. SPD bestaat uit negen stappen in een systematisch proces van verbetering van de eigen praktijk. Vragen uit de praktijk worden omgezet in onderzoeksvragen, die worden onderzocht. De bevindingen uit het onderzoek zijn vervolgens de basis van interventies om van de huidige situatie naar een gewenste situatie te komen. De verbeterinterventies worden in de praktijk getoetst op hun effectiviteit. Nagegaan wordt of de interventie tot beter handelen van sociaal werkers heeft geleid, beter sociaal functioneren van burgers en cliënten en doelmatiger ondersteuning en/of begeleiding. Het panel vindt dit een interessante en doorwrochte aanpak en daarmee een sterk punt van de opleiding.

De opleiding heeft een goedlopende beroepenveldcommissie waarin verschillende disciplines zijn vertegenwoordigd. Zij gaat de discussie met de opleiding aan over ontwikkelingen in het veld. De opleiding is actief in landelijk verband en zoekt bewust de samenwerking en afstemming met andere hogescholen.

Onderzoek

Voor haar visie op onderzoek baseert de opleiding zich op de uitgangspunten die de HAN voor masteropleiding heeft geformuleerd. In deze visie staat dat praktijkonderzoek een middel is om tot praktijkontwikkeling te komen. Competentie 2 (zie bijlage 1) omvat het doen van onderzoek en houdt direct verband met beroepstaak 2: het toepassen en ontwikkelen van kennis. Vooronderzoek en draagvlak creëren zijn belangrijke voorwaarden om tot een probleemstelling en onderzoeksaanpak te komen. Het panel kan zich hier goed in vinden.

Internationalisering

De opleiding vindt het belangrijk dat studenten zicht hebben op het sociaal werk in Nederland in relatie tot sociaal werk in het buitenland. Docenten, maar ook studenten moeten op de hoogte zijn van internationale (wetenschappelijke) ontwikkelingen. Dit internationale perspectief komt het sterkst tot uitdrukking in beroepstaak 3 (meervoudige perspectieven). Ook voor beroepstaak 2 (ontwikkelen van kennis) en voor het masterniveau is het gebruik van actuele, wetenschappelijke kennis, en daarmee van in het buitenland ontwikkelde kennis, essentieel.

Conclusie

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding praktijkontwikkeling tot leidraad van de opleiding heeft gemaakt voor het bepalen van beroepstaken, competenties en beroepsrollen. De opleiding heeft de zes competenties nader uitgewerkt en gerelateerd aan de Dublin descriptor en aan de bacheloropleiding, waarmee ze in de ogen van het panel overtuigend het masterniveau heeft aangetoond.

De opleiding heeft de praktijkontwikkeling gekoppeld aan een systematische werkwijze om op basis van onderzoek te komen tot verbeterinterventies in de praktijk. Deze aanpak sluit goed aan bij het beroepsbeeld van de opleiding: ervaren sociale werkers opleiden tot praktijkontwikkelaars

die de handelingspraktijk kunnen verbeteren en praktijkkennis voor het vak kunnen ontwikkelen. Het panel vindt dit een sterk punt van de opleiding van de HAN.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de onderwijsleeromgeving. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Opzet programma

De Master Social work is een tweejarige opleiding van 60 EC (zie bijlage 2). De rode draad in de opleiding wordt gevormd door het tweejarig verbeterproject in een sociaal-werkpraktijk op basis van de negen stappen van SPD. In de praktijk wordt dit project in de eigen werkomgeving van de student uitgevoerd. Dat betekent dat de student in de eigen beroepspraktijk aan zijn competentieontwikkeling werkt. Uitgangspunt hierbij is de zelfsturing en zelfbepaling van studenten (*Studiegids MSW 9*, 2016-2017).

Inhoud programma

Naast het praktijkverbeteringsproject omvat het curriculum drie parallelle programma's: Social Work Theory (SWT, 20 EC), Research & Improvement (R&I, 30 EC) en Professional Leadership (PL, 10 EC). Het panel heeft vastgesteld dat elk programma is uitgewerkt in onderwijseenheden die in de OER en in de studiegids staan beschreven.

- Het programma SWT bestaat uit drie onderwijseenheden: 1. handelingstheorieën in het sociaal werk, 2. sociaal-agogische theorieën, en 3. sociaal politieke theorieën.
- Het programma R&I volgt voor het praktijkverbeteringsproject de negen stappen van Social Practice Development (SPD), die in vijf onderwijseenheden aan bod komen: 1. signaleren van de kwestie, 2. ontwerpen van onderzoek, 3. uitvoeren en rapporteren van onderzoek, 4. ontwerpen, invoeren en borgen van praktijkverbeterinterventie, en 5. monitoren en evalueren van praktijkontwikkeling.
- Het programma PL bevat drie onderwijseenheden: 1. professioneel leiderschap als Master Social Work, 2. professioneel leiderschap performance, en 3. legitimering als praktijkontwikkelaar.

In alle drie de programma's komt een aantal thema's aan bod die bepaald worden door actuele ontwikkelingen en die ook in de praktijkverbeteringsprojecten van studenten een belangrijke rol spelen. De opleiding hanteert op dit moment als speerpunten:

- burgerschap, bestaande uit burgerschapsinitiatieven, samenlevingsopbouw, eigen kracht, zelfregie, (cliënt)participatie, decentralisatie/welzijn nieuwe stijl;
- samenwerken en verbinden, met als kernthema's alliantie, samenwerking 0de-1ste-2de lijn, ketenzorg, sociale netwerken, ervaringsdeskundigheid;
- sociale rechtvaardigheid met als belangrijkste thema's armoede, inclusie en exclusie, ongelijkheid – macht – geweld, sociale kwetsbaarheid, capability approach en mensenrechten.

Het panel heeft gezien dat met de onderwijseenheden uit de drie programma's en de uitvoering van het project de competenties van de opleiding verworven kunnen worden. De programma's bieden studenten just-in-time ondersteuning bij het doorlopen van de stappen van SPD. Studenten met wie het panel heeft gesproken zijn positief over de inhoud van de opleiding. Het geleerde is in veel gevallen direct bruikbaar in hun werkpraktijk, bijvoorbeeld over de positie die zij in de organisatie innemen. Het panel heeft van de studenten, alumni en werkveldbegeleiders gehoord en gezien dat de masterstudenten zich gedurende de studie hebben ontwikkeld op het terrein van persoonlijk leiderschap.

Wel vraagt het panel zich af of een project van twee jaar een verstandig keuze is. Het werkveld is turbulent en zal dat de komende tijd blijven, waardoor studenten niet altijd zeker zijn of ze hun project volledig kunnen uitvoeren. Het panel heeft gezien dat de opleiding daar creatieve, individuele oplossingen voor vindt, maar een structurelere oplossing is wenselijk. Het panel beveelt de opleiding aan de SPD zodanig flexibel in te richten, dat de praktijkontwikkeling niet afhankelijk is van een specifiek project. Naar mening van het panel bieden de speerpunten 'burgerschap', 'samenwerken en verbinden' en 'sociale rechtvaardigheid' hier voldoende aanknopingspunten toe.

Beroeps- en onderzoeksvaardigheden

Zoals gezegd staat het praktijkverbeteringsproject in de opleiding centraal. Aan het begin van de opleiding dient de student een praktijkverbeteringsvoorstel in dat hij (bij voorkeur) in de eigen werksituatie kan uitvoeren. De projectvraag is volgens studenten vaak afkomstig van hun werkgever, en heeft meer het karakter van een projectsignaal dat nog een aantal malen moet worden bijgesteld. Met verschillende tussenstappen (praktijkcontract, praktijkonderzoek, praktijkverbeteringsinterventie) werkt de student aan deze meesterproef die uitmondt in een essay met een mondelinge verdediging, met als belangrijk element: nieuwe kennis voor de eigen beroepsgroep.

In het kader van SPD (vergelijk programma Research & Improvement) en voor zijn praktijkverbeteringsproject voert de student verschillende onderzoeken uit: vooronderzoek, literatuuronderzoek, empirisch onderzoek en evaluatieonderzoek. De SPD-systematiek vraagt om een combinatie van kwalitatief en kwantitatief onderzoek als methode. Bij het praktijkonderzoek in zijn eigen werkomgeving moet de student kunnen schakelen tussen zijn rol als onderzoeker, uitvoerende professional en teamlid. Ook moet hij de balans vinden tussen onderdeel zijn van de problematiek die wordt onderzocht en voldoende afstand houden om de helicopterview te garanderen. Volgens de docenten die het panel heeft gesproken, is het vaak moeilijk om studenten breder dan hun dagelijkse praktijk te laten kijken. De contacten op school met medestudenten bieden hiervoor goede mogelijkheden. Het panel adviseert de opleiding, gezien het belang voor het behalen van het masterniveau, hier aandacht aan te blijven schenken.

Kennis

Het panel heeft gezien dat de studiegids informatie over de body of knowledge (BoK) bevat, zodat voor studenten duidelijk is wat aan kennis en vaardigheden in de verschillende programma's aan bod komt. Deze BoK is door de opleiding samengesteld en moet nog afgestemd worden met landelijk BoK en met de BoK voor de bacheloropleidingen. Het panel vindt dat de BoK van deze masteropleiding een degelijke afspiegeling van de benodigde kennis laat zien.

In de studiegids is opgenomen welke actuele literatuur studenten moeten lezen. Bij de verplichte literatuur is de helft van de boeken en artikelen in het Engels. Bij de aanbevolen literatuur is dat een kwart. Daarnaast wordt van studenten verwacht dat zij zelf op zoek gaan naar relevante wetenschappelijke literatuur en vakliteratuur. Zij moeten gebruik kunnen maken van voor hun thema beschikbare bronnen, zoals databanken van Movisie, NJI en Trimbos Instituut. De opleiding is samen met het studiecentrum van de HAN bezig een website te ontwikkelen met links naar relevante tijdschriften en bronnen om de toegankelijkheid voor studenten te vergroten. Het panel heeft veel waardering voor deze aanpak en vindt de literatuurlijst relevant, al vraagt de hoeveelheid wel om de nodige verwerkingstijd.

Internationalisering

Jaarlijks organiseren de masteropleiding Social Work van de HAN en van de Hogeschool van Amsterdam samen met de Fachhochschule NordWestSchweiz een summerschool. Studenten uit verschillende landen kunnen hieraan deelnemen en een week lang samen een bepaald thema verkennen, zoals ethiek, migratie, participatie en sociale rechtvaardigheid. Hiervoor moeten studenten internationale boeken en artikelen bestuderen en soms zijn er buitenlandse gastdocenten. Het panel vindt dit een geschikte invulling voor de internationale oriëntatie van studenten.

Omdat in de opleiding veel gebruik gemaakt wordt van Engelstalige literatuur, moeten studenten bij de intake een samenvatting van een Engels wetenschappelijk artikel maken en deze relateren aan hun eigen beroepspraktijk.

Vormgeving van het programma

Didactisch concept

De opleiding is competentiegericht waarbij de eigen beroepspraktijk het oefenterrein voor de competenties vormt. De opleiding gaat uit van het sociaal-constructivisme, waarbij studenten zelf kennis opbouwen en vaardigheden ontwikkelen door informatie van buitenaf te interpreteren, bewerken en assimileren. Dit gebeurt in de lessen, in projectgroepen, waar studenten en docenten van en met elkaar leren, door elkaar vragen te stellen, feedback te geven en in discussie te gaan over het vak.

Het panel heeft gezien dat de opleiding een grote diversiteit aan werkvormen inzet, hoorcolleges, practica voor de vaardigheidstrainingen, individuele begeleidingsgesprekken in het kader van studiecoaching, werkgroepen voor bespreken, reflecteren en elkaar ondersteunen, werkgroep Professioneel Leiderschap gericht op de integratie van de zes competenties met elkaar en met de persoon van de student (o.a. leiderschapsvaardigheden), werkend leren/lerend werken, zelfstudie en leren via de digitale leeromgeving.

Instroom en rendement

Studenten met een bachelordiploma in een van de sociaal-agogische studies met een gemiddelde van minimaal een zeven zijn toelaatbaar tot de opleiding. Studenten dienen daarnaast over minimaal drie jaar werkervaring in een relevante functie te beschikken en een werkplek of stageplek in het sociale domein te hebben. De examencommissie kan besluiten om

studenten toe te laten die niet beschikken over een diploma van één van de vereiste vooropleidingen. Alle inkomende studenten maken een toelatingsportfolio. In een intakegesprek met de student en de werkgever wordt de toelaatbaarheid en het vraagstuk voor het praktijkverbeteringsproject besproken.

Het panel heeft vastgesteld dat het rendement van de opleiding aan de lage kant is; gemiddeld valt een kleine vijftig procent van de studenten uit. Gezien de instroom van ruim twintig studenten is dat cijfer risicovol. In het gesprek met de opleiding werd duidelijk dat het management zich bewust is van deze problematiek. De opleiding probeert via intakegesprekken, inclusief een toelatingsportfolio, en begeleiding studenten te doordringen van de zwaarte van de combinatie werken – studeren – privéleven. Om de toetsdruk te verlichten heeft de opleiding al enkele formatieve toetsen geschrapt. De opleiding ziet het belang van ‘mijmertijd’, ofwel contemplatie, om de studenten in staat te stellen het masterniveau te laten zien in producten die getoetst worden. Sommige studenten zetten in verband met drukke werkzaamheden de studie soms enige tijd stop. De opleiding ondersteunt studenten met studieadviesgesprekken. Volgens studenten wordt van te voren een helder beeld van de inhoud en de werkdruk gegeven. Werkgevers committeren zich tijdens het intakegesprek wel aan de studie van medewerkers, maar de afgesproken tijd voor studie staat in de praktijk nogal eens onder druk. Daarnaast is er sprake van veranderende privéomstandigheden en/of verandering of verlies van werk dat leidt tot stopzetten of vertraging van de studie.

Begeleiding

De opleiding besteedt veel aandacht aan de begeleiding van studenten. Deze wordt gegeven in groepjes van vijf studenten of, indien nodig, individueel. Studenten blijken zich serieus genomen te voelen. Voor de studiecoaching en voor de projectbegeleiding worden bewust gemengde groepen samengesteld, zodat studenten over de grenzen van hun eigen werkveld heen leren kijken.

In dezelfde groepssamenstelling krijgen studenten projectbegeleiding, gericht op het ondersteunen van studenten bij het vormgeven en uitvoeren van het praktijkverbeterproject. Studenten krijgen hier feedback op de verschillende concept-producten, stellen elkaar vragen over de aanpak en de keuzes. De projectbegeleider en de studiecoach overleggen regelmatig met elkaar en wonen, indien nodig, elkaars groepsbijeenkomsten bij. Het panel is positief over deze, ook volgens studenten, goede combinatie van inhoudelijke begeleiding en begeleiding van het studieproces.

Tot slot krijgt de student begeleiding van een praktijkbegeleider binnen de instelling waar hij werkzaam is. Meestal is dit de teamleider, het afdelingshoofd of de leidinggevende. Deze begeleiding is gericht op het zo goed mogelijk afstemmen en inrichten van het project op de werkvloer. De begeleiding is volgens de opleiding nogal wisselend van kwaliteit, door de hectiek van de dag.

Een aantal jaren geleden heeft de opleiding peer feedback geïntroduceerd, om de onderlinge feedback tussen studenten te verbeteren. Ook werkgevers en alumni hechten aan het verbeteren van de feedbackcultuur in de praktijk. Studenten blijken tevreden over deze aanpak, waar ze volgens eigen zeggen veel van leren.

Docenten

Het totale team van docenten bestaat uit elf personen. Vier docenten vormen het kernteam van de opleiding: drie programmaleiders en een kerndocent met coördinerende taken. Dit team wordt inhoudelijk bijgestaan door een lector. Van de elf docenten zijn er drie gepromoveerd en is er een bezig met een promotieonderzoek, hebben zes docenten een hbo- of wo-mastergraad, en twee docenten een hbo-bachelor van wie een bezig is met een mastertraject. Het panel stelt vast dat het team van docenten goed gekwalificeerd is. Daarnaast maakt de opleiding gebruik van gastdocenten met expertise in een specifiek terrein en van alumni.

De aanstellingsomvang varieert van 0,1 tot 0,6 fte. Docenten verrichten naast hun aanstelling bij deze opleiding ook werkzaamheden bij andere opleidingen en in het werkveld. Uit de gesprekken met docenten is gebleken dat deze kleine aanstellingen geen probleem voor de teamvorming zijn. Docenten treffen elkaar op de wekelijkse les- en begeleidingsdag. Verder worden overleggen voor coaches en PL georganiseerd, zijn er studiedagen, kalibreersessies en kernteambijeenkomsten. Tijdens de gesprekken maakte het team een bevlogen indruk. Studenten zijn positief over de kwaliteiten van de docenten en hun kennis van en ervaring met het werkveld. Het panel heeft wel zorg over het relatief kleine team met kleine aanstellingen. Het kan daardoor gemakkelijk kwetsbaar worden, zeker in combinatie met het kleine studentenaantal en de relatief hoge uitval. Het panel ziet kansen om het team en daarmee de opleiding robuuster te maken door de samenwerking met HAN SOCIAAL en de bacheloropleidingen Social Work te versterken.

Voorzieningen

Het onderwijs wordt verzorgd aan de Berg en Dalseweg in Nijmegen in een kleinschalig gebouw. De voorzieningen in het gebouw voldoen voor het type onderwijs. Studenten vinden dat er meer gebruik van ICT gemaakt zou kunnen worden, hetgeen de opleiding de komende tijd onderzoekt. De bestaande digitale leeromgeving HAN-scholar vonden studenten niet overzichtelijk en vertoonde de nodige technische problemen. De opleiding werkt vanaf dit jaar met OnderwijsOnline.

Het panel vindt het jammer dat de opleiding fysiek niet dichterbij de bacheloropleidingen en vooral bij de HAN SOCIAAL-lectoraten is gehuisvest, waardoor samenwerking onvoldoende structureel tot stand komt. Het panel denkt dat het van belang voor de opleiding is om een win-winsituatie met HAN SOCIAAL en de bacheloropleidingen Social Work te bereiken.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de opzet en inhoud van het curriculum studenten in staat stelt om de beoogde competenties te verwerven. Het panel heeft veel waardering voor de aanpak met SPD en adviseert de opleiding deze explicieter en zichtbaarder te maken. Het praktijkverbeteringsproject is een interessant aspect van de opleiding, waar studenten veel leren. Het is echter ook kwetsbaar doordat studenten niet altijd de baan- en/of werkgarantie voor de looptijd van twee jaar hebben.

Het panel heeft gezien dat de opleiding veel variatie in werkvormen heeft, wat ook door studenten wordt gewaardeerd. De combinatie van coaching en projectbegeleiding vindt het panel, net als de studenten, positief. Het biedt studenten veel gelegenheid voor reflectie en aan de andere kant zijn docenten goed in staat om de voortgang van de student te bewaken.

Het panel heeft een gedreven team van docenten aangetroffen. De omvang van het team is beperkt. De kwaliteit in het docententeam is aanwezig. Het team kan ook goed de relatie met de praktijk leggen. Voor de toekomst ziet het panel kansen om de opleiding robuuster te maken, door steviger samen te werken met de kenniskring HAN SOCIAAL en de bacheloropleidingen Social Work. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van toetsing. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Toetsbouwwerk

De opleiding baseert zich voor haar toetsbeleid op de wettelijke kaders (WHW en NVAO) en op het kaderstellend toetsbeleid van de HAN en het 'besluit m.b.t. kwaliteitsborging tentamens en examens' van de examencommissie sociale innovatie (juni 2016). De opleiding heeft als uitgangspunt dat toetsing in relatie staat tot praktijkontwikkeling en dus resulteert in een product: presentatie, ontwerp, performance of verslag, passend bij de stappen uit SPD en gericht op het verbeteren van de eigen sociaal-werkpraktijk. De verschillende opdrachten zijn opgenomen in de toetshandleiding en staan ook op de digitale leeromgeving, zodat studenten weten waar ze op getoetst worden. In de toetshandleiding zijn naast de toetsopdrachten ook de beoordelingsformulieren opgenomen.

De toetshandleiding wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. Evaluaties onder studenten, interne audits en ook eigen reflectie hebben recentelijk tot aanpassingen geleid. Eind- en deelkwalificaties worden nu minder vaak getoetst. Uitgangspunt is dat een competentie twee keer op verschillende manieren wordt getoetst. De beoordelingsformulieren zijn aangepast, omdat de hoeveelheid criteria niet inzichtelijk voor studenten was en ook de cesuur verheldering nodig had. De examencommissie controleert of de toetshandleiding voldoende is uitgewerkt.

Toetsuitvoering

Voor de inleverdatum van iedere toets, hebben de beoordelaars een gezamenlijke bespreking, waarin zij onafhankelijk van elkaar een toets beoordelen. Dit wordt gedaan aan de hand van een concreet product van een student. Dit maakt dat er enerzijds steeds kritisch gekeken wordt naar de criteria, anderzijds leidt dit intercollegiale overleg tot afstemming over beoordelingen en cesuur. Daarnaast is er jaarlijks een kalibreersessie met docenten van de drie andere MSW-opleidingen over het beoordelen van het onderzoeksverslag. Daarbij gaat het zowel om de inhoud en het niveau van het verslag als om de manier waarop dat beoordeeld wordt.

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding een variatie aan toetsvormen gebruikt die passen bij het beoordelen van specifieke kwalificaties. Het gaat om schriftelijke producten, zoals een onderzoeksontwerp of een praktijkverbeteringsinterventie, mondelinge toetsen, zoals de verdediging, en performance toetsen, zoals videoregistraties en een reflectief groepsgebesprek daarover. Alle toetsen zijn individueel. Schriftelijke toetsproducten vormen een belangrijk onderdeel van de toetsing. Docenten gaven in de gesprekken aan dat masterstudenten theorie en concepten moeten kunnen expliciteren, maar vooral ook moeten verspreiden op der vakgenoten. Vandaar het aandeel schriftelijke toetsen. Integrale toetsing vindt plaats via de beroepsproducten.

Het panel heeft tijdens het bezoek aan de opleiding diverse toetsen bekeken en is daarover positief. Er is een goede verscheidenheid aan toetsvormen. Het panel kan zich vinden in de beoordelingen en inconstateert dat de competenties en indicatoren goed in de beoordelingsformulieren worden benut. Wel stelt het panel vast dat de toetsdruk tamelijk hoog is, zowel door de timing als door de hoeveelheid toetsen. Het panel vindt het goed dat de opleiding hieraan werkt.

Het panel heeft gezien dat studenten veel duidelijke en concrete feedback op hun producten krijgen die ze ook gebruiken voor een eventuele herkansing. Deze feedback was ook voor het panel goed navolgbaar en inzichtelijk. De opleiding heeft de laatste jaren veel aandacht voor feedback gehad. Het hiervoor gehanteerde model biedt niet alleen studenten veel houvast, maar heeft ook zijn doorwerking in de feedback op producten en toetsen door docenten.

Borging

De Master Social Work heeft een examencommissie samen met de masteropleidingen Pedagogiek en Sport en Beweeg Innovatie, bestaande uit een voorzitter, secretaris en drie docentleden. De taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in de OER, zoals het panel heeft gezien. De examencommissie houdt toezicht op de kwaliteit van de examinering door de toetshandleiding te controleren, de examinatoren, die BKE- of SKE-getraind moeten zijn, aan te wijzen en een check op een aantal afstudeerdossiers uit te voeren.

Sinds 2010 maakt de opleiding gebruik van een externe toezichthouder die toeziet op het afstuderen en het niveau van het afstuderen. De toezichthouder bekijkt de afstudeerprocedure en een aantal eindproducten. Daarnaast woont de toezichthouder een aantal mondelinge verdedigingen bij. De rapportages bieden de opleiding handvatten voor verbeteringen. Het panel heeft deze rapportage ingezien en stelt vast dat ze waardevolle adviezen bevatten.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding een goede toetssystematiek heeft ontwikkeld en gebruik maakt van een variatie aan toetsen. Het panel vindt de nadruk op schriftelijke toetsen in verband met de verspreiding van kennis, een logische en goede keuze. De door het panel bekeken toetsen zijn inhoudelijk adequaat en van het juiste niveau om masterstudenten te toetsen. De beoordelingsformulieren zijn inzichtelijk en bieden ruime feedback aan de studenten. Het panel is positief over het feit dat de opleiding aandacht voor de toetsdruk bij studenten heeft en de eerste maatregelen heeft genomen om deze te verbeteren.

Het panel stelt vast dat de examencommissie haar wettelijke taak goed opgepakt heeft. Het panel heeft veel waardering voor het extra borgingsinstrument in de vorm van een toezichthouder.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties

<i>De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.</i>

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van het gerealiseerde niveau. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Afstudeerproces

Gedurende twee jaar werken studenten aan zes competenties die nodig zijn voor de praktijkontwikkeling en die via het praktijkverbeterproject worden aangetoond (zie standaard 1). De producten aan het begin van de opleiding houden verband met een bepaalde fase van deze praktijkontwikkeling, met een bepaalde onderwijseenheid en met specifieke eindkwalificaties of deelkwalificaties. Dat betekent dat studenten vanaf het begin werken aan hun afstuderen.

De meesterproef aan het eind van de opleiding bestaat uit twee onderdelen:

- een artikel waarin de student de kennis weergeeft die hij tijdens het project heeft opgedaan en wat daarvan de relevantie is voor andere sociale professionals, sociale praktijken en het vak;
- een mondelinge verdediging waarin de student de gerealiseerde praktijkverbetering legitimeert vanuit een meervoudig perspectief en hoe hij als praktijkontwikkelaar kan functioneren.

De competentie 'legitimeren' (competentie 6) neemt een centrale plaats in het afstuderen in. Alle competenties worden ook al in eerdere producten aangetoond. Studenten die het onderzoek goed uitgevoerd hebben en daarover ook een goed rapport hebben opgesteld, blijken daarmee meestal ook de competentie onderzoek op het masterniveau te hebben gerealiseerd.

De begeleiders zijn niet betrokken bij de beoordeling van het praktijkverbeterproject, het artikel en de mondelingen verdediging. Twee onafhankelijke beoordelaars, die niet bij de begeleiding waren betrokken, beoordelen het praktijkverbeterproject, evenals het artikel. De mondelinge verdediging wordt door twee beoordelaars, de werkveldbeoordelaar en twee studenten beoordeeld.

Gerealiseerd niveau

Werkgevers, docenten, werkveldbeoordelaars en de verschillende externe toezichthouders vinden dat de studenten duidelijk in staat zijn twee van de drie beroepstaken uit te voeren: het hanteren van meervoudige perspectieven en regievoeren. Wat de tweede beroepstaak betreft, vindt de opleiding dat studenten kennis goed kunnen toepassen.

De opleiding is kritischer over het ontwikkelen van kennis voor het vak. Ze vindt dat dat aspect in het artikel niet altijd goed zichtbaar is. Het blijkt voor studenten moeilijk om de eigen praktijk te ontstijgen en de betekenis voor vakgenoten duidelijk te maken. Dit heeft enerzijds te maken met de vrijheid om het artikel naar eigen inzicht in te vullen, en het feit dat veel tegelijkertijd moet gebeuren (presentatie onderzoek in eigen organisatie, schrijven artikel). Er is aan de andere kant

ook een spanningsveld tussen het realiseren van verbeteringen in de lokale context en de benodigde tijd om de kennis betekenis te geven voor vakgenoten en het vak.

Met ingang van dit jaar heeft de opleiding daarom twee veranderingen doorgevoerd. Studenten wordt gevraagd een essay te schrijven in plaats van een artikel, met meer nadruk op kritische beschouwing. Daarnaast heeft de presentatie van het onderzoek in de eigen organisatie een andere plek in de studie gekregen. Om de kennisdeling met vakgenoten te faciliteren, wil de opleiding meer samenwerken met het kenniscentrum HAN SOCIAAL waar de lectoraten zijn ondergebracht. Zo kunnen bijvoorbeeld de praktijkkwesties die studenten oppakken, worden gebundeld om vervolgens aansluiting bij de thema's van HAN SOCIAAL te zoeken. Het panel beveelt de opleiding ten eerste aan om deze clustering te concretiseren en de aansluiting bij de lectoraten te zoeken. Intenties zullen moeten worden geborgd door fysieke (locatie) en organisatorische (positionering binnen de hogeschool) nabijheid.

Het panel heeft een selectie van vijftien afstudeerartikelen met beoordelingen bekeken, evenals de beoordelingen van de mondelinge verdediging. Daarnaast heeft het panel van dezelfde studenten het praktijkverbeteronderzoek bestudeerd. Het panel stelt vast dat alle bekeken documenten voldoen aan het minimale masterniveau, al plaatst het wel een aantal kanttekeningen.

Het panel constateert dat studenten gedurende de hele opleiding bouwen aan de realisatie van de eindkwalificaties/competenties waarvoor de stappen uit de SPD-cyclus worden gebruikt. Hierdoor is zichtbaar dat studenten als persoonlijkheden groeien en persoonlijk leiderschap ontwikkelen. Dit is wat vertegenwoordigers van het werkveld ook teruggeven. Door het praktijkverbeteronderzoek komen studenten tot zinvolle praktijkinterventies en wordt in een aantal gevallen ook het bredere perspectief zichtbaar. Het panel vindt dat het abstractieniveau en de kritische houding in het eindwerk nog zwaarder aangezet mogen worden. Het panel realiseert zich dat het onderzoek voornamelijk in het eerste jaar plaatsvindt, waardoor de ontwikkeling van de student nog niet zo ver gevorderd zou kunnen zijn. Het artikel aan het eind van het tweede jaar laat deze groei en verbreding echter meestal ook niet zien.

Net als de externe toezichthouder en ook de opleiding zelf heeft het panel twijfels over de keuze voor het artikel om het masterniveau aan te demonstreren. Het panel weet niet of de overstap op een essay de gewenste verandering teweeg zal brengen, daarvoor zijn de intenties van de opleiding nog te weinig concreet. Het panel adviseert de opleiding goed de vinger aan de pols te houden of met het essay wel voldoende abstractie wordt bereikt.

Functioneren in de praktijk

Volgens de opleiding zijn studenten, werkgevers en alumni positief over de ontwikkeling van studenten richting masterniveau. Dit werd in de gesprekken met het panel bevestigd. Ruim de helft van de afgestudeerden vindt na afloop van de studie een functie passend bij het masterniveau. Hierbij moet gedacht worden aan: teamleider, projectleider, senior werker, leercoach, coördinator, stafmedewerker kwaliteitszorg en onderzoeker bij een lectoraat. Een aantal afgestudeerden is les gaan geven aan een bacheloropleiding. Andere studenten die niet van functie zijn veranderd, krijgen vaak meer taken op masterniveau toegewezen. Een derde van de studenten vindt geen passende functie. De opleiding vindt dit zorgelijk niet alleen vanuit de

vakontwikkeling, maar vooral ook vanuit het belang voor studenten. De opleiding wil dit graag verder onderzoeken, bijvoorbeeld in samenwerking met andere MSW-opleidingen.

Het panel raadt de opleiding aan om een structurelere manier te zoeken om contact met alumni te onderhouden. Dit kan ook kansen bieden voor studenten die een opdracht zoeken die niet in een eigen werksetting mogelijk is.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de afgestudeerden van de MSW-opleiding over de beoogde competenties beschikken. Alle afstudeerproducten die het panel heeft bekeken, voldoen aan het masterniveau. Wel plaatst het panel kanttekeningen bij de uitwerking in het artikel. Het vindt de groei van de studenten tot sociale professionals met voldoende abstractie en distantie, een kritische houding en een breed perspectief niet echt terug in het artikel. Het panel heeft daarentegen wel in andere getoetste onderdelen deze elementen aangetroffen. Het panel heeft dan ook vraagtekens bij het artikel als toetsvorm en zeker als meesterproef. De opleiding is zich hiervan bewust en heeft dit jaar het essay ingevoerd. Het panel adviseert de opleiding goed te bewaken of daarmee wel sprake is van een 'meesterproef'. Tevens adviseert het panel de opleiding ten zeerste aan om de samenwerking met het kenniscentrum van HAN SOCIAAL te vergroten om daarmee de gerealiseerde kennisontwikkeling van afgestudeerde studenten beter voor het voetlicht van de beroepsgroep te kunnen brengen.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Goed
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Goed
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Goed
<i>Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoende

Weging en conclusie

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een 'onvoldoende' bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als goed worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als excellent worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

De Masteropleiding Social Work van de HAN focust sterk op de praktijk. Centraal in de opleiding staat dan ook het praktijkverbeteringsproject waarbij studenten tot interventies op de eigen werkplek komen. Voor de uitvoering van het project krijgen studenten flankerend theorie- en vaardighedenonderwijs aangeboden. De toetsing is degelijk georganiseerd, maar het panel heeft twijfels over de vorm van het artikel als meesterproef.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-masteropleiding Social Work van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen als **voldoende**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 2

- Het panel beveelt de opleiding aan de SPD zodanig flexibel in te richten, dat de praktijkontwikkeling niet afhankelijk is van een specifiek project. Het panel geeft de opleiding ter overweging mee om praktijkonderzoeken en projecten van studenten te verbinden de benoemde speerpunten 'burgerschap', 'samenwerken en verbinden' en 'sociale rechtvaardigheid'. Daarmee kan de opleiding werken aan overstijgende kennis en ervaring over de vakgebieden, het abstractievermogen van studenten stimuleren en het uitdragen van een visie op het vakgebied verder ontwikkelen en stimuleren.
- Het panel beveelt de opleiding aan om het management van de HAN te vragen hun netwerk van werkveldcontacten en alumni te benutten om meer bekendheid te geven aan de opleiding en nieuwe studenten voor de master te werven (of samen met het management van de HAN alumni en relevante stakeholders in het werkveld te benaderen om daarmee de opleiding meer bekendheid te geven en de instroom van nieuwe studenten te bevorderen);
- Het panel beveelt de opleiding aan om aansluiting bij HAN SOCIAAL te zoeken. Intenties zullen moeten worden geborgd door fysieke (locatie) en organisatorische (positionering binnen de hogeschool) nabijheid. Het panel denkt dat het daarnaast van groot belang voor de opleiding is om ook aansluiting bij de bacheloropleidingen social work te bereiken om de opleiding robuuster en toekomstbestendiger te maken.

Standaard 4

- Net als de externe toezichthouder en ook de opleiding zelf heeft het panel twijfels over de keuze voor het artikel om het masterniveau aan te demonstreren. Het panel weet niet of de overstap op een essay de gewenste verandering teweeg zal brengen, daarvoor zijn de intenties van de opleiding nog te weinig concreet. Het panel adviseert de opleiding goed de vinger aan de pols te houden of met het essay wel voldoende abstractie wordt bereikt en de eerste essays daarop kritisch te beschouwen. Het panel ziet in het essay graag een zelfde overtuigingskracht en kwaliteit in het geschreven woord terug, als de afgestudeerden in mondelinge presentaties laten zien.
- Het panel raadt de opleiding aan om een structurelere manier te zoeken om contact met alumni te onderhouden. Alumni kunnen fungeren als ambassadeur voor de opleiding om nieuwe studenten te laten instromen, als werkvelddeskundige, als opdrachtgever voor aankomende studenten die een opdracht zoeken die niet in een eigen werksetting mogelijk is en om de bekendheid van de opleiding te vergroten.

Bijlagen

Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding

- 1. Signaleren:** *De Master in Social Work signaleert normatief en vanuit meervoudige perspectieven, behoeften en mogelijkheden tot ontwikkeling van de uitvoeringspraktijk, kennis en het beroep.*
 - 1.1. Signaleert verbetermogelijkheden in de praktijksituatie vanuit meervoudige perspectieven.
 - 1.2. Signaleert mogelijkheden tot kennisontwikkeling vanuit meervoudige perspectieven.
 - 1.3. Signaleert mogelijkheden tot beroepsontwikkeling vanuit meervoudige perspectieven.
 - 1.4. Signaleert mogelijkheden normatief: legt prioriteit bij het oppakken van signalen vanuit het belang van de cliënt/burger en samenleving: de bestaansgrond van het social work.
- 2. Onderzoeken:** *De Master in Social Work onderzoekt zelfstandig, participatief en vanuit meervoudige perspectieven de samenhang tussen vragen, problemen en mogelijkheden in de praktijk.*
 - 2.1. Onderzoekt met belanghebbenden vanuit meervoudige perspectieven wat de gewenste praktijksituatie is.
 - 2.2. Levert zelfstandig een bijdrage door praktijkonderzoek aan kennisontwikkeling.
 - 2.3. Levert zelfstandig een bijdrage door praktijkonderzoek aan praktijkontwikkeling.
 - 2.4. Ontwerpt een onderzoeksdesign dat ten dienste staat van het totale tweejarige praktijkverbetertraject.
- 3. Ontwerpen:** *De Master in Social Work ontwerpt op basis van onderzoeksresultaten, wetenschappelijke kennis en praktijkkennis verbeteringen voor het handelen van social work professionals en vernieuwende concepten voor de praktijk.*
 - 3.1. Ontwerpt betogen waarmee vakdiscussies gevoerd kunnen worden.
 - 3.2. Formuleert en prioriteert aanbevelingen met betrokkenen t.b.v. keuze voor praktijkverbeterinterventies.
 - 3.3. Ontwerpt verbeterinterventies: op basis van kwaliteitscriteria en gewenste eindresultaat.
 - 3.4. Ontwerpt plan van aanpak als richtlijn voor het professioneel handelen in de sociaal werk praktijk.
 - 3.5. Ontwerpt conceptuele modellen vanuit het eigen thema van praktijkontwikkeling.
- 4. Implementeren:** *De Master in Social Work voert in de professionele praktijk op basis van een strategie en ontwerp verbeteringen in.*
 - 4.1. Heeft een strategie voor het invoeren van de verbeterinterventies.
 - 4.2. Handelt systemisch, doelgericht en planmatig bij het invoeren van de verbeterinterventies.
 - 4.3. Creëert voorwaarden voor draagvlak en voortgang.
 - 4.4. Staat model voor het te verbeteren handelen: als meewerkend voorman/vrouw.
 - 4.5. Begeleidt social workers in het kader van verbeterinterventies en kiest daarvoor vormen voor reflectie en leren van nieuw handelen.
- 5. Evalueren:** *De Master in Social Work evalueert systematisch en participatief het proces en het resultaat (het verschil tussen de huidige en de gewenste ontwikkeling).*
 - 5.1. Organiseert regelmatig evaluatie met betrokkenen op basis van plannen en signalen.
 - 5.2. Neemt bij evaluatie afstand van (eigen) praktijk: helicopter view.
 - 5.3. Monitort op resultaat en proces.
- 6. Legitimeren:** *De Master in Social Work verantwoordt en onderbouwt haar handelen naar diverse doelgroepen (cliënt/burger, professionals, vakgenoten, instellingen, overheden) en toont de meerwaarde van haar handelen aan voor de ontwikkeling van de uitvoeringspraktijk, kennis en het beroep.*
 - 6.1. Verantwoordt handelen ten opzichte van cliënt/professional/vakgenoten/instellingen/beleid.
 - 6.2. Onderbouwt keuzes op grond van kennis waarbij een verbinding gelegd wordt tussen ervaringskennis en theoretische kennis.
 - 6.3. Verantwoordt de meerwaarde van zijn/haar verbetertraject en de ontwikkelde expertise voor de ontwikkeling van het vak/beroep.

Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma

Overzicht Programma MSW (cohort 9)

Jaar 1: 30 studiepunten, 840 SBU, doorlooptijd 12 maanden (september t/m september)		
	Semester 1 (september – februari)	Semester 2 (maart – september)
Social Work Theory (13 EC)	Handelingstheorieën in het sociaal werk (6EC) <i>toetsing:</i> APA kennistoets (formatief) Praktijktheoretisch Kader	Sociaal Agogische Theorieën (7 EC) <i>toetsing:</i> Review
Research and Improvement (13 EC)	Signaleren van de kwestie (4 EC) <i>toetsing:</i> Petcha Kutcha Projectcontract (formatief)	Ontwerpen van onderzoek (8 EC) <i>toetsing:</i> Onderzoeksontwerp Starten met uitvoeren onderzoek (1EC)
Professioneel Leiderschap (4 EC)	Professioneel Leiderschap als Master in Social Work (2 EC) <i>toetsing:</i> Draagvlak creëren voor het project (presentatie in de praktijk)	Professioneel Leiderschap als Master in Social Work (2 EC) <i>toetsing:</i> Professioneel Leiderschap als Master in Social Work (presentatie en gesprek op de opleiding)
Jaar 2: 30 studiepunten, 840 SBU, doorlooptijd 10-11 maanden (september tot juli - augustus)		
	Semester 3 (september – februari)	Semester 4 (maart – juli)
Social Work Theory (7 EC)	Sociaal Politieke Theorieën (2 EC)	Sociaal Politieke Theorieën, vervolg (5 EC) <i>toetsing:</i> Artikel
Research and Improvement (17 EC)	Uitvoeren en rapporteren van onderzoek (7 EC) <i>toetsing:</i> Onderzoeksverslag Ontwerpen, invoeren en borgen Praktijkverbeterintervie (5 EC) <i>toetsing:</i> Ontwerp PVI Plan voor invoering en borging	Invoeren en borgen praktijkverbeterinterventie, vervolg (3 EC) Monitoren en evalueren van praktijkontwikkeling (2EC) <i>toetsing:</i> Mondelinge verdediging
Professioneel Leiderschap (6 EC)	Begeleiden professionalisering vakgenoten (1 EC)	Begeleiden professionalisering vakgenoten, vervolg (4 EC) <i>toetsing:</i> Performance toets De Master in Social Work als Praktijk-ontwikkelaar (1EC) <i>toetsing:</i> Mondelinge verdediging

Bijlage 3 Rendementen

Overzicht rendement

Het aandeel van het totaal aantal masterstudenten dat het masterdiploma heeft behaald in de nominale studieduur + één jaar (dus binnen 3 jaar) sinds de laatste visitatie (2011).

Cohort	Instroom	Geslaagd binnen 3 jaar	Geslaagd na 3 jaar	Uitval	Nog studerend	Rendement (tot nu toe)
MSW4 (2011 – 2013)	25	12	1	12	0	52%
MSW5 (2012 – 2014)	27	11		13	3	41%
MSW6 (2013 – 2015)	27	14		9	4	52%
MSW7 (2014 – 2016)	24	4		13	7	17%
MSW8 (2015 – 2017)	18			4	14	
MSW9 (2016 – 2018)	20			0	20	

Bijlage 4 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor

Naam (inclusief tituluur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden
De heer prof. dr. J.M.C. (Jan) Steyaert	De heer Steyaert is wetenschappelijk medewerker bij het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en hoofddocent master sociaal werk aan Universiteit Antwerpen.
Mevrouw dr. L. van Doorn	Mevrouw Van Doorn is voorzitter van het Kenniscentrum Sociale Innovatie en lector Innovatieve Maatschappelijke Dienstverlening aan de faculteit Maatschappij en Recht aan Hogeschool Utrecht.
Mevrouw Mr. H.H. Wiselius	Mevrouw Wiselius is directeur FCB, het arbeidsmarktfonds voor de branches Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening, Jeugdzorg en Kinderopvang.
De heer H.R. Orsel MSW	De heer Orsel heeft de hbo-masteropleiding Social Work aan Hanzehogeschool Groningen gevolgd en werkt als beleidsadviseur bij Jeugdbescherming Noord.

Secretaris/coördinator

Naam (inclusief tituluur)	Gecertificeerd d.d.	E-mailadres
Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC	27 maart 2013	bomhof@nqa.nl

Bijlage 5 Bezoekprogramma

Bezoekprogramma beperkte opleidingsbeoordeling

Tijdstip	Thema	Deelnemers	Achtergrondinformatie deelnemers
8.00 - 9.00u	Vorbereiding panel		
9.00 - 10.00u	Presentatie door Mariël van Pelt Aansluitend gesprek met kernteam en directeur HAN Master programma's.	Marion van Hattum (dr.) Meike Kühl (msc.) Mariël van Pelt (drs.) Lilian Prevoo (drs.) Didier Reynaert (dr.) Alletta Spreeuw (drs.)	Lector Werkzame factoren in de zorg voor jeugd, tot 01-07-2016, programmaleider R&I en lid kernteam, nu adviseur kernteam en docent Programmaleider Professional Leadership (PL), lid kernteam, docent/beoordelaar. Jaar 1 en 2 * Coördinator en programmaleider en docent Research & Improvement (R&I) jaar 1 en 2, voorzitter kernteam Directeur HAN Masterprogramma's Programmaleider en docent/beoordelaar Social Work Theory (SWT) jaar 1 en 2, lid kernteam Co-coördinator en docent/beoordelaar, bij PL, R&I (en in mindere mate) SWT, jaar 1 en 2, lid kernteam <i>*mogelijk is zij nog met zwangerschapsverlof</i>
10.15-11.15	Gesprek onderwijs	Marijke van Bommel (dr.) Dorenda Brinkman Marion van Hattum Rien Koorevaar (msw) Annet Krosenbrink Meike Kühl Henk Nijman (m hob)	Projectbegeleider, beoordelaar onderzoeksproducten, jaar 1 en 2 Docent PL en studietoach, jaar 1 en 2 Docent programma R&I, tot 1-7-16 programmaleider, jaar 1 en 2 Studietoach sinds 01-09-2016, alumnus van de MSW, jaar 1 Docent PL en studietoach, jaar 1 en 2 Programmaleider en docent PL, jaar 1 en 2 Studietoach sinds 01-09-2016, jaar 1

		Didier Reynaert (dr.)	Programmaleider en docent SWT, jaar 1 en 2
Tijdstip	Thema	Deelnemers	Achtergrondinformatie deelnemers
11.15 – 11.45 u	Spreekuur en rondleiding	Panel Mogelijkheid om Rob Hulskamp te bellen tussen 10.30u & 11.30u op nummer: 06 – 20609352	Alumnus (titel msw), Vooropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, Afgestudeerd: augustus 2016 Afgelopen 2 jaar lid, respectievelijk voorzitter van de Opleidingscommissie (OC)
11.45 – 12.45u	Gesprek studenten	Pieter Dekker Judith van Hout Yvonne Paans Esther Pompert René Vrieze	Eerstejaars student (start 2016), vooropleiding: Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, sinds 01-2016 lid van de OC Tweedejaars student (start 2015), vooropleiding: Cultureel Maatschappelijke Vorming Uitlopende student (start 2014), vooropleiding: Maatschappelijk Werk en Dienstverlening Tweedejaars student (start 2015), vooropleiding: Social Work, afstudeerrichting Maatschappelijk Werk Eerstejaars student (start 2016), vooropleiding: Pedagogiek
12.45 – 13.30u	Overleg + lunch	Panel	
13.30 – 14.45u	Materiaal bestudering + overleg	Panel	

Tijdstip	Thema	Deelnemers	Achtergrondinformatie deelnemers
14.45 – 15.45u	Gesprek afstuderen/toetsen	Examinatoren, werkveld-beoordelaar en examen-commissie Herman Beerling (drs.)* Mr. Roel Gerritsen (msm)* Trees Holla Ignas Jansen (drs.) Mariël van Pelt (drs.) Annette Perino (msc.) Alletta Spreeuw (drs.)	Lid examencommissie. Lid examencommissie Werkveldbeoordelaar, jaar 2 Voorzitter examencommissie Programmaleider R&I, docent/beoordelaar alle programma's, jaar 1 en 2 Docent en beoordelaar in het PL programma en studietoets uitlopende studenten Docent/beoordelaar, alle programma's jaar 1 en 2, ondersteunt team bij kwaliteit toetsing <i>*Herman Beerling of Roel Gerritsen sluit aan</i>

Tijdstip	Thema	Deelnemers	Achtergrondinformatie deelnemers
16.00 – 16.45u	Gesprek alumni en werkveld	Natascha Béguin (drs.) Renée Dabekaussen-Spiering Marlies Huijs (msw) Lizet Klein Nagelvoort (msw) Kitty de Laat	Manager Sociale Zaken, gemeente Berg en Dal, praktijk-begeleider alumna en werkgever van andere alumna. Hoofd Dienst Maatschappelijk Werk, Kempenhaeghe, lid BVC, werkveldbeoordelaar en praktijkbegeleider van alumna Student uit MSW4, tevens praktijkbegeleider van een eerstejaars student, afgestudeerd: september 2014 Student uit MSW7, afgestudeerd: augustus 2016 Voorzitter Beroepenveldcommissie (BVC), directeur Zorg en Welzijn, gemeente Meierijstad en werkveldbeoordelaar, was destijds

		Ingeborgh van der Meijden (drs.) René in 't Veld (msw)	opdrachtgever van één van onze alumni Hoofd Sectie Bedrijfsmaatschappelijk werk Ministerie van defensie, praktijkbegeleider en werkgever diverse alumni (BMW-ers) van defensie Student uit MSW5, afgestudeerd: augustus 2014
16.45 – 17.30u	Beoordelingsoverleg panel		
17.30 – 17.45u	Laatste gesprek opleidingsmanagement en terugkoppeling bevindingen	Iedereen die daarbij aanwezig wil zijn, in ieder geval: Meike Kühl Mariël van Pelt Pablo Polman Lilian Prevoo Didier Reynaert Alletta Spreeuw	Medewerker Kwaliteitszorg van de HAN

Bijlage 6 Bestudeerde documenten

- Kritische Reflectie MSW 2016
- Literatuurlijst MSW9
- Toelatingsprocedure 2016
- Studiegids MSW9
- Opleidingsstatuut en Onderwijs- en Examenregeling (OS/OER) 2016-2017
- De Body of Knowledge Sociaal Werk (BOK)
- Toetshandleiding cohort 2016 – MSW9
- Toetshandleiding cohort 2015 – MSW8
- Visie op onderzoek Master Social Work
- Schriftelijk en mondelinge evaluaties MSW8 (HBO Spiegel)
- Schriftelijke en mondelinge evaluaties MSW7 (HBO spiegel)
- Nationale Studenten Enquête (NSE) van de afgelopen 2 jaar
- Verslagen exitgesprekken met gestopte studenten
- Opleidingscommissie (jaarverslag, 2016 en 2015)
- Examencommissie (jaarverslag 2016 en 2015)
- Beroepenveldcommissie (verslagen 2016 en 2015)
- Rapportage externe toezichthouder 2015, 2014
- 4x MSW overleg (verslagen 2016 en 2015)
- Notulen landelijk opleidingsoverleg Masters HSS (2016 en 2015)
- Alumni onderzoek Masters
- Verslagen Kernteamoverleg (2016 en 2015)
- Verslagen projectbegeleidersoverleg (2016 en 2015)
- Meesterlijk Onderzoek II – Vincent Peters
- Opleidingsbeoordeling NQA 2011
- Artikel Rolant Meijer
- Artikel Hugo Plaisier
- Artikel Patricia Akkermans
- Performancetoets Rick Dollekens
- Onderzoeksverslag Yvonne Aartsen
- PVI Jolanda van Laarhoven
- Volledig afstudeerdossier Koen van Zeeland
- Publicaties / artikelen studenten en afgestudeerden in vaktijdschriften
- Brochure MSW 2016
- Marketingplan MSW/HMP
- Verplichte boeken (zie de literatuurlijst)

Bijlage 7 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

Student-nummer
497258
508014
507493
431094
543014
526037
540589
524922
520972
524727
426538
536932
446678
557333
551263

Bijlage 8 Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Bladnummer 3

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

M Social Work

Instelling: HAN.

Visitatiedatum: 25 november 2016

Ondergetekende:

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: ...instituteur, directeur van HAN Master-
programma's

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Datum:

1-11-2016

© NQA validatie brief versie 5.0

006A2016.07 M Social Work

IBAN: NL29ABNA0240031679
Handelsregister 27262870